

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Серія «Наука»

«ЛІКИ – ЛЮДИНІ»

Матеріали VII Міжнародної
науково-практичної конференції

21-22 березня 2024 року
м. Харків

*Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ
№ 593 від 11 грудня 2024 року*

Харків
НФаУ
2024

Редакційна колегія:

Головний редактор – проф. І. М. Владимірова

Заступник головного редактора – проф. І. В. Кіреєв

Члени редакційної колегії: доц. Н. В. Жаботинська, доц. О. О. Рябова, К. В. Цеменко, Л. М. Мовчан, І. В. Боцула

«Ліки – людині»: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (21-22 березня 2024 року) – Х. : НФаУ, 2024. – 324 с.

Збірник містить тези доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції «Ліки – людині», де розглядаються проблеми фармакоterapiї захворювань людини, наводяться результати експериментальних та клінічних досліджень, аспекти вивчення й упровадження нових лікарських засобів, доклінічні фармакологічні дослідження біологічно активних речовин природного і синтетичного походження. Наведено також праці, присвячені особливостям викладання медико-біологічних і клінічних дисциплін у закладах вищої освіти.

Видання розраховано на широке коло наукових і практичних працівників медицини і фармації.

Відповідальність за зміст наведених матеріалів несуть автори.

Editorial board:

The editor-in-chief - prof. I. M. Vladimirova

Deputy Editor-in-Chief - prof. I. V. Kireyev

Members of the editorial board: ass. prof. N. V. Zhabotynska, ass. prof. O. O. Ryabova, K. V. Tsemenko, L. M. Movchan, I. V. Botsula

«Medicines for humans. Modern issues of pharmacotherapy and drugs prescription»: materials VII International. scientific-practical conf. (March 21-22, 2024) - Kh. : NUPh, 2024. - 324 p.

The collection contains abstracts of the VII International Scientific and Practical Conference «Medicines for humans. Modern issues of pharmacotherapy and drugs prescription», which deals with the problems of pharmacotherapy of human diseases, presents the results of experimental and clinical studies, aspects of study and implementation of new drugs, preclinical pharmacological studies of biologically active substances of natural and synthetic origin. There are also works devoted to the peculiarities of teaching medical-biological and clinical disciplines in higher education institutions.

The publication is designed for a wide range of scientific and practical workers in medicine and pharmacy.

The authors are responsible for the content of these materials.

косметичних засобів, біологічно активних добавок та фітозасобів з широким спектром дії.

Серед різноманітних видів рослин, що зростають на території Одеської області найбільше увагу привернули такі види рослин, як: *Zingiber officinale* (імбир звичайний), *Armoracia rusticana* (хрін звичайний), *Momordica charantia* (гірка диня). В літературі мало інформації стосовно якісного та кількісного вмісту біологічно активних речовин, які входять до обраних об'єктів дослідження та майже відсутня інформація відносно кількісного вмісту аскорбінової кислоти.

Тому, метою нашої роботи було проведення порівняльного аналізу кількісного вмісту аскорбінової кислоти в різних видах рослин.

В якості об'єктів дослідження були обрані стиглі плоди *Momordica charantia* та підземні органи *Zingiber officinale* та *Armoracia rusticana*.

Для визначення вмісту аскорбінової кислоти використовували метод титрування з реактивом Тільманса. Вміст кислоти визначали в міліграмах на 1 грам сухої рослинної сировини.

Згідно результатів дослідження було встановлено, що всі зразки дослідження містять аскорбінову кислоту. Проте, в найбільшій кількості було зареєстровано в кореневищі *Zingiber officinale*, а саме 1,12 мг/г сухої рослинної сировини.

В кореневищі *Armoracia rusticana* та стиглих плодах *Momordica charantia* концентрація аскорбінової кислоти була набагато нижча та становила 0,57 та 0,43 мг/г сухої рослинної сировини, відповідно.

Таким чином, серед обраних об'єктів дослідження найбільший вміст аскорбінової кислоти був відзначений у кореневищі *Zingiber officinale*, що свідчить про перспективність подальшого вивчення даної сировини з метою виготовлення біологічних добавок та фітозасобів збагачених вітаміном С.

ПЕРЕДУМОВИ ЗМІН У ВИКЛАДАНІ ДИСЦИПЛІНИ УПРАВЛІННЯ І ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ

Єренко О.К., Хортецька Т.В.

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Закінчення фармацевтичного факультету - це лише перший крок на шляху до професії фармацевта. Інтернатура - це важливий етап, який дає можливість освітянам отримати практичний досвід та закріпити теоретичні знання. Зміни, які відбуваються зараз у системі післядипломної освіти фармацевтів, дійсно є

суттєвими. Перехід від підвищення кваліфікації до безперервного професійного розвитку (БПР) вже відбувся для лікарів, і зараз йде робота над впровадженням БПР для фармацевтів. Раніше акцент робився на підвищенні кваліфікації фахівців охорони здоров'я, але зараз введено нове поняття - безперервний професійний розвиток (БПР). Цей підхід підкреслює важливість постійного вдосконалення знань і навичок протягом всієї кар'єри медичного працівника. Ці зміни вже відбулися для лікарів, а от над змінами для спеціалістів фармації, ще нажалі працюють спеціалісти галузі.

З 2018 року в Україні розпочато реформування післядипломної освіти фахівців охорони здоров'я, включаючи й інтернатуру. Це реформування передбачає впровадження системи безперервного професійного розвитку (БПР). Це система, яка стимулює фахівців охорони здоров'я, у тому числі фармацевтів та асистентів фармацевта, постійно вдосконалювати свої знання та навички протягом всієї кар'єри. Відповідальність за організацію БПР несе сам фармацевт. Тому важливо бути активним, шукати інформацію про освітні заходи та обирати ті, які відповідають його потребам та інтересам.

В рамках безперервного професійного розвитку фармацевт та асистент фармацевта щороку має підготувати портфоліо, в якому відображено всі освітні заходи, в яких брав участь або як доповідач, або як слухач. Наразі можливо обрати форми БПР - формальну, неформальну або інформальну освіту.

Попередньо, є інформація, що необхідно буде набрати 30 балів для асистента фармацевта з середньою професійною освітою, і 40 балів для спеціаліста з вищою освітою — фармацевту.

Вперше в Україні вводиться так званий рейтинговий розподіл. Виконувати це буде електронна система в автоматичному режимі залежно від рейтингового балу випускника.

Це – хороша новина для контрактників. Відмінники, які раніше могли претендувати на бюджетне місце в інтернатурі лише за умови навчання на денній формі за державним замовленням, тепер мають можливість отримати бюджетне місце, незалежно від форми навчання (контракт чи бюджет). Це значить, що кращі студенти, які навчались за контрактом, також мають шанс отримати безкоштовне навчання в інтернатурі. Відмінники, які навчались за контрактом, тепер можуть претендувати на бюджетне місце в інтернатурі.

Тривалість інтернатури залишилась 1 рік, але співвідношення теорії та практики змінилось на користь практичної складової (8 місяців практичної роботи проти 3 місяців теоретичного навчання).

Ці зміни мають на меті покращити якість підготовки фармацевтів та зробити їх більш конкурентоспроможними на ринку праці.

Варто зазначити, що у тому вигляді, якою тривалий час була інтернатура, складно сперечатися з думкою чи взагалі потрібна інтернатура. Оновлена модель інтернатури робить шлях до кваліфікації фармацевта більш чітким, ґрунтовним і практично орієнтованим. Це гарантує, що випускники зможуть надавати якісну фармацевтичну допомогу та відповідати високим стандартам професії.

Важливі моменти:

- Право надавати фармацевтичну послугу людина отримує лише після проходження інтернатури та складання ліцензійного іспиту.

- Оновлена модель враховує міжнародний досвід та найкращі практики підготовки фармацевтів.

- Навчання за оновленою моделлю дає випускникам необхідні знання, навички та досвід для успішної роботи фармацевтом.

В результаті реформування інтернатури в Україні з'явилася чітка та ефективна система підготовки кваліфікованих фармацевтичних кадрів.

Власне, так відбувається і за кордоном – після проходження інтернатури, людина складає один ліцензійний іспит, що й стає допуском до практичної фармацевтичної діяльності. Адже диплом – це всього лише свідчення реалізації конституційного права людини на освіту.

Відбулися значні зміни у програмі дисциплін для проходження інтернатури фармацевтами-інтернами. Працюючи у програмах реімбурсації, фармацевт витрачає значно більше свого робочого часу на одного пацієнта, аніж при відпуску інших препаратів. Власне, це й є «фармацевтична послуга», яка у всьому світі оплачується фармацевтові окремо – за відпуск одного рецепту.

Рішення скоротити об'єм дисципліни «Управління і економіка фармації» пов'язане із тим, що в рамках реформування вводиться вторинна спеціалізація і, якщо людина претендує на посаду завідувача аптечного закладу, має пройти навчання тривалістю у 2 місяці.

Отже, післядипломна освіта фармацевта вимагає системного впровадження ще і наукових досліджень у навчальний процес та інтегрування з напрямками реформування європейської й національно охорони здоров'я та належної аптечної практики. З урахуванням сучасних європейських тенденцій післядипломна підготовка має бути спрямована на неперервний саморозвиток фармацевта як професіонала, який постійно підвищує свою кваліфікацію.